

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 390.

Kéziratok nem adódnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

A zsidó góg butaság.

Soha annyi undorral zsidó ujságokról Szabadkán még nem beszéltek, mint tegnap. A talmudi fejjel Szabadkán megjelenő zsidólap kritizálta le Prohászkaét. Ahol e lekritizálást olvasták, ott az undor önkéntelenül köpött. Bocsanat e kraftauszdrukkért, de a jellemző tényeket, pedig, amit megírtam az tény, nem szabad izléses maszka öltöztetni.

Mindenek előtt a zsidó ujság szemérmetlen hazugságát állapítom meg. Azt írja, hogy a szabadtanítás pécsi kongresszusán Pikler legyőzte Prohászkaét a köztük kifejtett vitában. Ennek a homlokegyenest ellenkezője az igaz. Prohászka csodás tudása és erkölcsi ereje úgy bánt a zsidó Piklerrel, mint a macska az egérrel. Ugy vergődött ez a közönséges zsidó tudós Prohászka tudása és ereje között, mint a macska által meggyötört egér. Néha-néha menekülni akart, de Prohászka érveinek egyetlen simítására kínosan cincogott. Azután a püspök megint futni engedte, de az egér erőtlenséggel vonszolta csak magát. Mikor azt hitte, hogy erőtlenségével is megmenekedett a macska karmai közül, Prohászka egyetlen legyintésével ismét figyelmeztette tudásának hatalmára. A vita végén a meggyötört egér tönkresilányitva került ki a kongresszusból a már tisztán látó magyar társadalom elé.

Ez a tény. Ennek a ténynek ellenkezője rosszakaratu hazugság.

Hanem bántja a zsidót, hogy Prohászka Szabadka társadalmának értelmébe világosságot gyújtott a tudással, kitorolhatatlan nyomokat hagyott erkölcsi erejével, csak a tudásból fakadható meggyőződésével a szívekben. Bántja, hogy a zsidó tudatlanság sajtója hitevesztett lett.

A Prohászkaét lekritizáló talmud kivonatra egyébként jellemző, hogy nincs tisztában a tudománnyal. A tagadás világnézleteit azonosítja a tudománnyal, amint hogy a talmud képes az igaz esküt a hamis esküvel azonosítani.

Nem mer a talmudkivonat a reál-tudományokra hivatkozni, mert hiszen ezekben kénytelen lenne a vallás tanaira ismerni. De amennyiben a szociális tudományokra hivatkozik, annyiban árulja el járatlanságát épen a szociális tudományban, árulja el azt,

hogy Prohászka egyetlen szavát sem értette meg, mert nem volt hozzá tudása. Ha valaki megkapóan jellemezte, hogy az élet tököletesítése emberi cél, azt Prohászka tette Szabadkán. O állította oda a nyomorban, a bűnben is az eszményi embert, az anyagnak, az értelemnek, az erkölcsnek bámulatos összhangját. Szinte rajongott az emberi méltóságért, a jobbért az emberben, nem csak az erkölcsi, hanem az anyagi jobbért is.

És mikor ezt a tényt tudja Szabadkának egész társadalma, akkor a talmudfejes zsidó ujság csemetéje Prohászka frázisairól beszél. Hanem meg is érti a társadalom, miért ír e csemete a valóságot megtagadva, frázisokról. Azért, mert a talmud-csemete világnézlete lent jár a sötétségben, ahol anyagi érdek világít, ahol a faji öntudat vergődik a diadalmas keresztény világnézet ránézve rémes nyomása alatt.

Azt meri írni, hogy Prohászka a művészettől megvonta az erkölcsnemesítő erőt. Hiszen a művészi szépről egyik beszédében apothozist mondott. De nem arról a művészetéről, mely a trágárságok piszkában fetrengett, mely az idomok és alakok eltorzításában gyönyörködik, mely az élet valódi összhangja a verizmus helyett az élet szenyét szürcsöli, mely nem élvezi a szépet hanem a kéjeket falja, amely az individuális vakság látása csupán, mert az általános, az igazi, a harmonikus szépek, művészi- nek befogadására valója korlátolt. szük. Prohászka művészi felfogása abszolút magaslatokon röpköd, a talmud-csemeték művészi érzéke annyi, mint a cirkuszi paripa zeneérzéke.

Ezekért és hasonlókéért ír a talmud-csemete Prohászka frázisairól. Hogy mi e talmud-csemetével foglalkozunk, tesszük ezt nem azért, mintha Prohászka a mi védelmünkre szorulna, hanem azért, hogy rámutathassunk arra a zsidó vakmerőségre, mely tudatlanságában megdobál mindent, a miért mi keresztények lelkesedni tudunk, ami a keresztény értelmet és lelket megmenti az embert lealacsonyító világnézletektől, hogy ne lehessen egy ránk szakadt faj érdekeinek rabszolgája. Ha nem ezért íránk, bocsanatot kellene kérnünk az apostoli püspöktől, hogy a zsidó ujsággal kapcsolatban mertünk róla írni.

Katholikus nap Szabadkán.

Virrad már a tettek katholicizmusának napja Szabadkán is. Sokfelé volt lefoglalva tegnap Szabadka társadalma, de ennek dacára is mindenütt nagy tömeg jelent meg a több helyen tartott katholicus ünnepeken, így téve bizonyosságot azon a lelkekben élő meggyőződésről, hogy restaurálni kell mindent Krisztusban.

A katholicus körben a szabadkai kath. népszövetség alakult meg. A termet megtöltötte a hallgatóság nagy tömege. A gyűlést Kochán Bertalan, zárdafőnök nyitotta meg s kérte fel Huber János szerkesztőt ismeresse a katholicus népszövetséget.

Meggyőző igazságokkal ismertette Huber a katholicizmus ellenségeit, s gyakorlati igazságokkal mutatta ki a katholicus népszövetségnek a népre elkerülhetetlen szükségességét. Háromnegyed órai beszédét feszült figyelemmel hallgatták, többször lelkes éljenzéssel jutalmazták.

Utánna Jandek Mátyás beszélt az erkölcsstelen sajtóról és szenyirodalomról, mely megnéptelényezi a keresztény társadalmat, hogy e megnéptelényezett rabszolgai társadalom fölött urrá lehessen. Ajánlotta ezután a jó sajtót, s különösen a Bácskai Naplót, melyet nem érdek, hanem egyedül az igazság irányít. Beszédét lelkesen megéljenezték.

Ezután helyi igazgatónak Kochán Bertalan zárdafőnököt választották meg. Csoportvezetők lettek:

Jandek Mátyás, Pletikoszich András dr., Vukov Iván, Rescsik Mihály, Sztantics Fábrián, Fekete József, Kiszeli Mihály, Petic József, Mohalik János, Takács Simon, Gábrius Mariján, Szkenderovics Péter, Krizsánovics Fábrián, Tumbász Sztipán, Matkovic Mátyás, Návai János, Mihalesik Ferenc, Petres János káplán, Bleszics Ferenc, Göncö István.

A tagok száma: eddig 573, de naponta újabb, meg újabb tagok jelentkeznek.

A katholicus legényegylet pápai ünnepélye díszes közönséget vonzott. A nagy terem megtelt Szabadka előkelő társadalmával, iparosokkal, legényegyleti tagokkal. Az alkalomhoz méltó ünnep volt.

A program első száma: Tell Vilmos, megnyitó. Rossini, zongorán négy kézzel játszották Milassin Mariska és dr. Völgyi János.

A ki ismeri Tell Vilmos történetét, az átérti a Tell Vilmos onverturet is. Altdorf piacán a büszke Tellt elfogták s megkötözve bárkára szállítják. A svájci elnyomott nemzet elfojtott panaszát halljuk ki a bevezetésből. Időközben mind sötétebb lesz. A víz fodrozódik, mind erősebben fúj a szél, végre kitor a vihar a maga egész borzalmában. Nincs más mód, Tellt szabadon kell bocsátani, hogy az ő kormányos ügyvéssége megmentse a bárkát. Tell megküzd a viharral, a vihar csillapultával, hallja a hegyekről a kúrtszót. Ekkor érlelődik meg benne az elhatározás, hogy futni, menekülni fog, hogy hazájának megmentésére szentelje életét. Egy alkalmas helyen hirtelen fordulattal a parthoz irányítja a bárkát, egy szökkenés,

egy ugrás, Tell mint a zerge menekül. Vad hajsza keletkezik, szikláról-sziklára, szakadékokon, hegyomlásokon át úzik, hajtják a martalócok, de Tell végre is győz, elmene-kül az üldözők elől. Ez a történet elevenedik meg képzeletünkben, a mikor Rossini ouverturét halljuk, különösen ha olyanok játszik, akik egészen átgondolva, átértve lépnek vele a közönség elé, s zenei intelligenciájoknak élvezetes gyümölcsével szereznek gyönyörűséget a hallgatóságnak. Szép technikával, fegyelmességgel és finom bájjal adtak elő több részletet.

Ki kell emelnünk a szél fútyulását utánzó s a kürt szólót kísérő pikkoló szólá-lamok pompás előadását, valamint a befe-jező e-dur résznek különben meglehetősen nehéz és fárasztó futamainak folyékony és tiszta eljátszását.

A második szám Winkler Elemér dr. ünnepi beszéde volt. Színes, tartalomdus beszédben méltatta a nagytehetségű fiatal ügyvéd a papságot és a jubiláló pápát. Szavai meggyőződést keltettek s a hallga-tóság bizonyára helyesen ítéli majd meg azon előítéleteket, a beszéd után, melyeket ellenségeink tudatosan terjesztenek a pápa-ságról. Winkler Elemér dr. beszédével há-lára kötelezte Szabadka katolikusságát.

Ezután Klazsik Lehel játszott hegedűn Ditelján zongora kísérete mellett. Az övéké volt a program utolsó száma is. Klazsik virtuozitással kezelte hangszerét s hatását emelte a mesteri zongorakíséret.

Elragadta a közönséget Brenner Etelka kisasszony szavallása. Az anya kétségbeesése a szeretet, az irgalom hűen kifejezett érzel-meivel vezette a közönséget. Sokaknak szemében csillogott a könny. A szavallat végeztével zúgó tapsvihar jutalmazta a mű-vészi előadást.

A katolikus hitvallóért.

A jánoshalmi katolikus népszövetség üdvözölte a zsidók által megtámadott hit-vallóinkat, Görcsönt és a néppárti képviselő-keket. A néppárti képviselőkhöz intézett üd-vözet a következő:

„Azon férfias hitvallókhöz méltó fölló-pésőkért, mellyel a katolikusok jogainak védelmére az ország katolikus népéhez in-tézett legutóbbi fölhívásukban sikra szálltak, lelkesedéssel üdvözöljük önöket.

A népszövetségi tagok és a ker. szociálisták.

Görcsöni Dénesét következőleg üdvö-zölték:

„Nemes, boldogító eszméért sorompóba lépni, érte lángoló lelkesedéssel, kitartóan önzetlenül küzdeni, tünni a gyalázatot és meghurcolást az ártatlan lélek vérző kinyjai-val, ezt nevezzük mi érdemnek. Tanár ur előtt, látva érdemét munkálkodásában, küz-delmében, melyet a krisztusi eszmékért vi-vott és harcol mindmáig lankadatlanul, meg-hajjtuk zászlónkat és szívünk egész mele-gével kívánjuk, hogy meglássa még a katho-licizmus, a diadalmas világnézet, győzelmét magyar hazánkban.

A népszövetségi tagok és a ker. szociálisták.

E népszövetségi értekezleten dr. Zgama mélykúti plébános is beszélt meggyőzően a katolikus sajtóról.

Keresztények csak keresz-tényeknél vásároljatok.

Az iparkiállítás megnyitása.

Tegnap, vasárnap délelőtt 11 órakor nyitotta meg a kereskedelemügyi miniszter képviselőjében a kiállítást Szüry János, mi-niszteri tanácsos, a kereskedelemügyi mi-niszterium iparpártoló osztályának vezetője. A miniszter képviselőjét az állomáson a fő-ispán, a polgármester, a kiállítás rendező bi-zottsága fogadták. A kiállításra átjöttek Sze-gedről Perjessy László kamarai titkár, Szabó Gyula másodtitkár, a D. M. K. E. képviselői, megjelent a megnyitáson báró Podmanicky Endre, a D. M. K. E. ipari szakosztályának elnöke.

A kiállítási teremben a kiállítási bizott-ság elnöke üdvözölte a miniszter képviselő-jét, mire Szüry János felelt, ismertette rö-viden a kormány iparpolitikai intencióit, buz-dítva iparosainkat az önségély egyedül hat-hatós eszközének használására a kisipar fej-lesztésének érdekében, az élet küzdelmeiben.

Ezután Perjessy László, a szegedi ka-mara titkára beszélt a D. M. K. E. nevében. Kiemelte az egyesület törekvését az ipar-pártolás terén, s megköszönte a kiállítás ér-dekében kifejtett fáradhatatlan munkássá-gát báró Podmaniczky Endrének és a kiál-lítást rendező bizottságnak. Attért ezután a D. M. K. E. kétszázkoronás aranyérmé-re, mellyel most első ízben tüntet ki iparost. Nánay Mihály szabóiparosnak ítelték oda az érmet, ki becsületes munkával, igazi tudás-sal, őszinte lelkesedéssel nemcsak magán segített és volt iparának díszére, hanem a kisipar általános fejlesztése körül is sok ér-demet szerzett magának.

Ezután átadták Nánay Mihálynak a művészi ezüst filigrammunkával övezett, nagy nemzeti színű szallagra fűzött aranyérmét. A kitüntetett néhány szóval, könyezve mon-dott köszönetet a kitüntetésért.

A miniszteri képviselő ezután megte-kintette a kiállítást.

A kiállítás.

Attérünk most már a kiállítás ismerte-tésére.

A bejárat portálé ivezetét, mely ötvösi remekszámba vehető, Abrasics Mihály és társai készítették. Megmutatták hogy a mű-bádogosság terén olyasmit állítanak elő, a mi versenyképes a külfölddel izlés és ki-vitel tekintetében egyaránt. Sajnálandó csak az, hogy a rendező bizottság nem méltatta e kiváló iparosainkat kellő figyelemre. Annál nagyobb elismerést nyertek azonban a nagy-közönség részéről, mely csoportokba verődve beszélt elismeréssel a munkáról.

A portálé oszlopait Jelinek faszobrász fadomborművei díszítik, melyek bizonyára szintén nagy figyelmet érdemelnek.

A terem előtti folyosón Erdei Bálint és társa kocsigyártók három hintója köti le a figyelmet. Említettük már, hogy a kocsik kivitel és izlés tekintetében versenyeznek a párisi raffinált kocsiparral. A kiállítás ré-zsére bizonyosan meghozza a megérdemelt pártfogást s készítményei kizárják a fővá-rosi és külföldi versenyt Szabadkáról és va-lószínűleg a nagy környékről is.

A kiállítás bejáratánál Majland György kádár hordói kötik le a gazda figyelmét.

Az első terem az asztalosoké, kárpito-soké, szobrászoké. A bejáratnál Fekete Dezső és társai kőfaragók siremléke lep meg. Izlés-es, művészi kivitel jellemzik. Meglepő e cégnek egy agyagból készült Kossuth-szo-bor tervezete és miatázata. A cég bizonyára nyerne, ha e szobrot gipszben sokszorosítva árusítaná. Kiszorítaná vele a sok olasz gipsz-mintázatokat, melyekkel felveheti a versenyt.

Butorasztalosaink remekeltek a kiállítással Sipos Károly kiválóan izléses ciztomfa burkolatu butorai alakjaikkal, minőségükkel de izléses modernségükkel is meglepnek. Tábóri Gábor műasztalossága lekötik a figyelmet szemben a bejáratnál. Moldoványi József kiállítása az erős és izléses munka hatását keltik. Brauchler butorgyára bizto-sítékot nyújt a kiállított tárgyakban, hogy nincs egyetlen szempont sem, amelyből fel-ne vehetné a versenyt az idegen butorgyá-akkal. Remélhető is, hogy nemcsak Szabad-káról, de a megyéből is kiszorítja az idegen versenyt. Kaich Dezső is megmutatta, hogy izlés és kivitel tekintetében nem kell félté-nünk a helyi ipart semmiféle külföldi ver-senyttől sem, s az idegen termékek beho-zatala büne lesz már ezentul a közönségnek. Wilhem Erneszt is méltóan társul iparostár-saihoz. Jakity Mihály magyar stilusu háló-szobája jó munka és izlés tekintetében ere-deti, Töke testvérek két magyar stilusi széke és asztala már műipar számba megy. Izlése eredeti, a munkája meglepően kiváló és olosó.

A szabadkai faipar részvénytársaság ki-állítása e vállalat gyakorlatosságát és élet-képességét mutatja be. A részvényesek, de meg Szabadka kiviteli iparának barátai is jóleső reménnyel nézhetik a kiállítás e részét.

Nagy Varjas Rókus kiállítása a gyakor-latiasság szempontjából érdemel kiváló elis-merést. Kovács Sztrikó Márton jó munkájával szintén megnyer.

E teremben látjuk meg Maczankó pap-lanost kifogástalan, izléses munkájával. Hoff-mann Mihályné, Reiner utóda, Fanner János, kárpitosok munkái is méltóan sorakoznak a többi mellé.

A kiállítás ismertetését folytatni fogjuk.

*

Ma Reiner, a szegedi kereskedelmi ka-mara elnöke látogatta meg a kiállítást.

HIREK.

— **Keresztfeltétel.** Tegnap délután tették fel a tavankuti templom tornyára a keresztet. A városi hatóságot Hoffmann Kál-mán, tanácsnok képviselte. A keresztet Ma-muzsich Félix, kanonok-plébános áldotta meg, amiután Petres János, szenterterz plé-bániai káplán mondott a néphez szent be-szédet. A keresztfeltételt lakoma követte.

— **A Kossuth Asztaltársaság kará-csonya.** Nagy számban gyűltek össze a ta-gok tegnap a Kossuth Asztaltársaság helyi-ségeiben, hogy szegény, érdemes gyermeke-keket ruházzanak föl meleg téli ruhával. Nojcesek Géza elnök, szép szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt, amiután Raczkó Mihály intézett beszédet a gyermekekhez. Szép sza-vakban buzdította a gyermekeket a törek-vésre, s hívta föl őket arra, hogy követői legyenek a hazaszereteten Kossuth Lajos-nak, akinek neve alatt egyesültek a tagok a jótékonyaság gyakorlására. Ezután a ruhá-kat osztották ki az örömtől sugárzó arcu gyermekeknek. Deák István alelnök ezen-kivül zsebkezdőket és diót adott a gyerme-keknek. Nojcesek Géza elnök szintén dióval s Gajdos Károly titkár aranyos krajcárokkal toldotta meg az ajándékokat.

— **A zombori kath. legényegyesület** ötödik előadása alkalmával ismét szomoruan kellett tapasztalnunk, hogy nagytermét igen kicsinyre szabták. Félöt órakor már annyira zsufolt volt, hogy be sem fért senki. Ismét nagyon sokan voltak kénytelenek vsszafordulni. A sikerült előadást Gaal „Magyar ábránd“-ja vezette be, melyet Ferencsik

A betegsegélyző pénztár összes helyiségei

☛ főposta közelébe 1909. évi május hó 1-étől kiadó. ☚

Irodának, üzlethelyiségeknek és privát lakásnak is alkalmas.

==== Bővebbet KOVÁCS BÉLA háztulajdonosnál Damjanich-utca 299-ik szám alatt. ==== 675-12-5

Renata k. a. kedvesen és ügyesen játszott le az egyesületi zongorán. Majd Palesztinát az Ur Jézus szülőföldjét mutatta be eredeti magyarázatok kíséretében dr. Kanyó Gyula káplán. Nem tudtuk, hogy mit bámuljunk jobban: a könnyed előadást-e, avagy azt a hatalmas emlékezőtehetséget, melylyel 81 képet gyors egymásutánban válogatott szavakkal és élvezetes stílusban magyarázott meg. Végül a „Végeladás“ című humoros monológot szavalta el Szabócsy János egyesületi tag. A kezdő szaváló, ki maga is kereskedő, úgy bele élte magát hálás szerepébe, hogy szintén élvezetes előadást nyújtott s jól megnevetette a nagyszámu hallgatóságot, mely lelkesen megtapsolta.

— **Martonosi községi képviselőválasztás.** F. hó 17-én folyt le Martonoson a községi képviselők választása azon választókerületi felosztás szerint, amely oly nagy hullámokat vetett az egész vármegyében s oly hírlapi polemikára adott alkalmat. Ez a választás beigazolta azt, hogyha a magyarok egy kissé is összetartanak, akkor számarányuknak megfelelőleg választhatnak maguknak a szerbséggel szemben képviselőket. Csakis ez volt a martonosi igaz magyaroknak a törekvése és semmi más. Választott 10 képviselő, ebből 8 magyar és 2 szerb, megjegyzendő azonban, hogy e két szerb képviselőből az egyik a tanyai kerületből került be éppen a tanyai magyarok széthuzása s áldatlan harca következtében, mert mindenki képviselő akar lenni a szerbek pedig összetartanak. A község belterületén eddig három szerb választott, most megválasztva lett egy, de ez is a magyarok támogatásával, mert ebben az egy kerületben maguk a magyarok is jelöltek egy szerbet, a másikban pedig nem jelöltek s ott nem is lett szerb megválasztva, pedig ebben éppen annyi szerb szavazó van, mint abban a másikban. No de most már legyen is meg a kívánatos béke és nyugalom.

— **Bíróválasztás.** Szombaton volt Csoplyán a bíróválasztás. Egyhangulag bírónak lett: Gyurkovics János. Ezenfelül 5 esküdtest és 2 pénztárnokot választottak meg. A választás rendben folyt le.

— **A Telcs lakoma.** A fővárosban a szabadkai származású Telcs tiszteletére barátaik lakomát rendeznek, melyen résztvesz a főváros polgármestere is. Epen ezért Szabadka is képviselteti magát dr. Vojnics Ferenc, városi főjegyzővel.

— **Karácsonyi játékokban** volt szerencsénk folyó hó 19-én gyönyörködhetni. Bácsbokod iskolásgyermekai ez alkalommal a gyermekek élvezetére játszottak, folyó hó 20-án meg az ifjuság, 26-án pedig a szülők öröme és szórakoztatására fognak játszani. Előadják a „Bethelemi bakter“-t és a tiszta jóvedelmet a szegénysorsu iskolásgyermekek fölruházására fogják fordítani.

— **Célszerű karácsonyi és újévi ajándékok,** hölgyek és urak részére csakis a *Méhes Drogériában, Kossuth-utca 17. kaphatók.* Ujdonságok. Nagy választék. Mérsékelt árak.

— **A zsebtolvaj cigányasszony.** Farkas Sándorné, atokházi gazda felesége, ma reggel friss tojást hozott be Szabadkára a piacra eladás végett. Egy idevaló cigányasszony szemét vetett nem annyira a tojásra, mint az asszonyra. A tojás fölé hajolva alkudott a tojásra jó ideig, de mert megalkudni nem bírt, tovább állt, magával vitte azonban az asszony zsebkendőjét is, melybe 13 kor. 50 fillér volt bekötve. A rendőrség a tolvaj cigányasszony nyomára jutott.

— **Lopás a kiállításon.** Hammang József, puskaműves panaszt emelt, hogy a kiállítástól harminc koronát érő botpuskáját ellopták.

— **Lopás a vasuton.** Stieglmár Róbert tegnapelőtt panaszt tett a rendőrségnél, hogy a vonaton Szabadkától az első állomásig ismeretlen tettes ellopta 400 kor. érő aranyórát és láncát. Szabadkán az étteremben is megfordult, itt azonban még megvolt az órája.

— **Laudate Dominum.** Hangjegyes ének és imakönyv az ifjuság számára Kersch Mihálytól. Egész vászonba kötve 80 fillér. Kapható a Sat. Antal nyomdában Szabadkán.

A tolvaj őrmester.

Régen elkövetett bűn tettesére akadtak Budapesten. A bűnös léprekerülésének története a következő:

Még 1904—1905-ben, Kamerer Mihály szabadkai pénzügyőknél volt alkalmazásban Benovics Bertalan. Gazdájának bizalmát arra használta a bűnös, hogy a befolyó pénzek egy részét elsikkasztotta.

Legutolsó, Szabadkán elkövetett bűne az volt, hogy gazdájának egyik kliense által kiállított 600 koronás váltóra felvette a pénzt és ezzel megszökött. Minthogy a rendőrségnek nem sikerült őt elfogni, országosan körözötték.

A budapesti I. honvédkerület parancsnoksága most tudatta a rendőrséggel, hogy Budapesten szolgál Benovics Bertalan őrmester, s azt kérdezte, vajjon ez nem azonos-e a körözött tolvajjal.

A személyleírás teljesen ráillett az őrmesterre, aki különben kénytelen volt beismerni, hogy 1904—1905-ben csakugyan Szabadkán volt. Azt, hogy bűnt követett el, tagadta ugyan, de a súlyos gyanukok miatt hasztalanul tagad. A budapesti hadbírósg le is tartóztatta s erről rendőrségünket táviratilag értesítette.

Tessék meggyőződni róla.

hogy nem felültetése a könyvvásárló közönségnek, mert most érkezett **5000 darab könyv**, amely csak karácsonyig minden elfogadható áron eladatik.

Képes könyvek, mesés könyvek, ifjusági iratok, olvasmányok, szépirodalmi és egyéb díszművek teljesen új állapotban. — Nagy választék

levélpapír ujdonságokban,

emlékkönyvek, levelezőlap- és fénykép-albumokban, festő dobozokban, íróasztal felszerelésekben. Nagy választék olcsó és mesés szép

karácsonyfa diszekben

Krécsi A. Nándor

könyv- és papirkereskedésében Szabadka, Deák-utca, Kiskápolnával szemben. Tessék a cégre figyelni! * Villamos megállóhely.

IRODALOM.

Séták a mélységben.

— Társadalmi tanulmányok. Radnai Józseftől. —

Tompán, vészjóslóan morajlik lent, a mélységben; ködös érzések csalóka lidércfénye után mámoros kábultsággal törtetnek ezren és ezren, míg mások nagyon jól kamatoztatják maguknak e mámort...!

A „tudomány“ címmel kéréző sarlatánság üti a nagydobot ehhez a színjátékhoz. Ma még népszimű, melyben az intrikus szerepet a „Jakab“-ok játszik; holnap talán már tragédia, melyben derék magyar népünk a szomorú tragikus hős.

A nemes emberszeretet, az önzetlen altruizmus hangját elnyomja e vásári zaj, az emberi haladás mérhetetlen kárára hátterbe szorul a békés fejlődés eszmei megnyilatkozása, meginog a társadalmi béke.

Ember és ember között szédítő szakadék tátong; a szegény a fölötté állók létét a távolság rózsaszínű fátyolán keresztül mindennél kívánatosabbnak látja, elnyereséért mindent áldozni kész s az első, mit magától eldob, lelkének értékes kincse... A gazdag pedig maga alatt csak veszélyes ellenfeleket lát s szinte az önfentartás ösztöne sugallja neki őket még jobban letiporni. A legjobbak szívében támadt égő vágy segíteni e rettenetes helyzeten s a legkisebb sem kicsiny kivenni részét az édes teherből. Ezt akarom tenni én is.

Hivatásom hozza magával, hogy leszálljak abban a titokzatos, veszedelmes mélységbe, mely forr, izzik, lángol és dübörög alattuk. Láttam, hallottam, tapasztaltam. Fogtam kezembem kezét a betegnek, hallgattam szíve verését, Megismertem a mélység utjait.

Kalauzolni akarom itt azokat, akik többet akarnak e földön, mint vegetálni; akik-

nek van szívük, szerető, testvéri szívük, tudnivágyó, de önfeláldozó lelkük!

Tessünk együtt néhány sétát a mélységben s kicséréljük benyomásainkat, gondolatainkat. Az ideális gondolkodás fáklyájával megvilágítjuk rejtelmeit s eloszlatjuk borzalmait.

Szerető szívvel várt utitársunk minden nemes érzésű, közjőrt lángoló ember.

Radnai József,

Magyarországi szociális szövetség titkára.

A szerző „Séták a mélységben“ cím alatt egy tartalmas kötetben adja szociális tanulmányait. Az 6 szavai után, amelyekből kiállan mély gondolkozása, eszmei felfogása, és szárnyaló iránya, kevés megjegyzésünk van.

A magyar közönség régen érzi hiányát olyan munkának, melyek az annyira aktuális és mégis annyira ismeretlen társadalmi kérdéseket a hazafias felfogás és keresztény világnézet megvilágításában népszerű formában tárják elének. E munka hatalmas lépést jelent a hiány kitöltésére.

A könyvet egy kiváló műintézet izléses kiállításban állítja elő s december közepén jelenik meg. Ara két korona. (melyet lehetőleg január 1-éig) Kolozsvárra, (Bonaventura nyomda) beküldve, bérmentve fogják a könyvet a megrendelőknek küldeni.

REGÉNY.

JAPÁN MESÉK.

Japán eredetű fordítja: Hibo Bige György.

Ekkor megszólalt a róka gazdája.

„Ha önök csendben lesznek, meg szeretném mondani a véleményem.“

Nem igaz-e, hogy távolabbi országban élő emberek versenyeznek különböző dolgok felett?

Vajjon a hajósok nem versenyeznek a száraz földre kikötve a hajcsárokkal?

Veszekednek bizony mindenféle lények. Az elhalt atyának kincsein veszekednek az utódok.

Veszekedés van a szeretetben is férj, feleség s a kedves között.

Veszekednek a hatalomban a főnök és a hivatalnoktárs.

A nyereség felett veszekedik a kereskedő.

Valóban minden osztály a legkisebb dologról viszálykodik s tépi egymást.

Onök talán nem tudják? A fácska megöli a fácskát. A tyúk üldözi a kacsát. A szarvast szarvassal fogják el. Idegen országot kikutatva, az idegen ország lakója ezt az árulást meg nem engedi s cselet s más ilyen féle dolgot csinál. Ez nem félelmes dolog?

Ezek alapján elhiszem, hogy a róka szava szerint neki a róka a legfélelmetesebb dolog.“

Igy szóllott a gazda.

A jelenlevők legtöbb része az indoklást elfogadta.

Es a róka elé járulván, egy serleget színültik megtöltve mondták.

„Az ön szavai nagyon is igazak s miután a kezünkben éppen az van, a mitől most ebben a pillanatban a leginkább félünk: a pohár kiívása, kövesse a megbeszélést. Igya ki! Igya ki.“

Es evvel a serleget oda nyujtották a rókának.

Erre a róka, aki épen olyan tréfás volt mint a többi így szóllott.

„Bele egyezem az önök értelmezésébe, szólt, bámulok is rajta. Miután azonban egy ily nagy serleget kiinni gyenge vagyok magam, miután nem látnak, öntsék kérem belém.“

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Sz. Bácsbokod. De igen nem tagok is vehetnek. Ara 50 fillér, ma a postára adtunk egyet.

SCHWÁB JÓZSEF

műórás és ékszerész

Szabadka (Rudics- és Pelőfi-utca sarkán).

Olcsó árak! Kitűnő órák!

Dusan felszerelt raktár a legújabb dupla hangütésű fallórákból.

Bámulatos olcsó áron

a karácsonyi vásár tartama alatt az összes raktáron levő órák és ékszerek mélyen leszállított áron lesznek elárúsítva. 677-10-7

Arany, ezüst és nikkel zsebórák.

Raktára a világhírű Schaffhausen, Zenith, Intact, Omega, B. Modes, Perfecta óráknak! Ez óráim másodpernyi pontossággal járnak és feltétlenül megbízhatók!

Javításokat olcsón elfogadok.

Törött aranyat becserelek.

ZSEBÓRA 5 koronától kezdve.

Színházi előadás után

KABARÉ

az „Otthon” kávéházban.

„Gépész”

cimű műszaki, hetenként megjelenő lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 8 kor, fél-évre 4 kor. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági káté villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala

Rákóczi-utca 20. szám.

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS

villanyberendező műhelye

o Szabadkán, o

V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.

402-106-59

Vizvezeték- és fürdőberendezések

a legújabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen

több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon
a második kiadást. Ezen kevesek
közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

cimű politikai röpirat, mely első
kiadásában 120,000 példány-
ban kelt el, s most újabb 15,000
példányban jelent meg.

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

Szőlőoltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva legdusabb
választékban a már évek óta elsőnek és leg-
megbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: CASPARI FRIGYES,
Medgyes 46. sz. (Nagyküküllőmegye).

Tessék képes árjegyzéket kérni.

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részé-
ből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden
szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az
ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg
bizonyosságot szerezhet magának felelő szőlőtelep fel-
tétlenül megbízhatóságáról. 551-34-15

Lapunk kiadóhivatalában

megrendelhető:

HÁREMŰ.

Bácskai tárgyú regény.

Irta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus
irodalomban is jelentős helyet vívott ki
magának, s Körmöczy Ernő zamatos szép
magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy
a mi litteraturánkban is tért hódítson. —
S mit foglal magában a könyv? Mikor ol-
vassuk, úgy érezzük magunkat, mintha
angyal szárnyak emelnének a magasba, a
honnán egy pillantással áttekinthetjük
mindazt, mi szent hitünkben foglalva van.
Méltó, hogy helyet találjon minden kath.
könyvei közt, legyen az ifju vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vá-
szonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat
mint szövetkezetnél Szabadkán, Rákóczi-u. 20.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

Most jelent meg!

KLEOPATRA.

FRANCIA REGÉNY.

Irta: HENRI GRÉVILLE.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

Ára 50 fillér.

A FALU SZÉPE.

ANGOL REGÉNY KÉT KÖTETBEN.

Ára a két kötetnek bérmentes küldéssel 1 korona.

Irta: M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

Az Antikrisztus Csodája.

Irta: LAGERLÖF ZELMA.

Német eredetiből fordította:

KÖRMÖCZY ERNŐ.

Ára a két kötetnek bérmentes küldéssel 1 korona.